

Sygn. akt III CSK 67/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa Grupy S.A. w W.
przeciwko P. sp. z o.o. w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt I ACa 3/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę
3.600,- (trzy tysiące sześćset) złotych z tytułu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanej P. Spółce z o.o. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 8 listopada 2012 r., mocą którego zasądzona została na rzecz Grupy S.A. w W. kwota 1.701.324 złotych z odsetkami i kosztami procesu z tytułu wad kupionej blachy ocynkowanej. Według ustaleń Sądu pierwszej instancji wadliwa blacha przedstawiała wartość złomu, gdyż nie nadawała się do produkcji, do której była przeznaczona. Za podstawę prawną obniżenia ceny posłużył art. 560 § 1 i 3 w związku z art. 566 § 1 k.c. W wyniku apelacji strony pozwanej Sąd Apelacyjny w Krakowie uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przyjmując, że Sąd nie rozpoznał istoty sprawy. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 18 października 2013 r., sygn. III CZ 49/13 uchylił ten wyrok.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Apelacyjny w wyroku zaskarżonym niniejszą skargą kasacyjną uzupełnił postępowanie dowodowe, w szczególności stwierdził, że strony w umowie nie wyłączyły rękojmi za wady, co musiałyby nastąpić wyraźnie a nie w sposób dorozumiany. Z tego powodu nie doszło do naruszenia art. 58 § 1 w związku z art. 65 § 1 i 2 k.c. Korzystając z opinii biegłego Sąd ustalił nieodpowiadanie przez powłokę cynkową kupionej blachy żadnym normom jakościowym, przez co potwierdzony został brak wartości użytkowej blachy i jej wartość jako złomu.

W skardze kasacyjnej strona pozwana zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 60 i art. 65 § 1 w związku z art. 558 § 1 k.c. przez niewłaściwą ich wykładnię przejawiającą się w przyjęciu, że rękojnia z tytułu wad fizycznych przedmiotu sprzedaży może zostać wyłączona tylko wyraźnie; art. 65 § 1 i 2 w związku z art. 556 § 1 i art. 560 § 1 i 3 k.c. przez ich błędne zastosowanie; art. 556 § 1 k.c. przez błędną wykładnię; art. 357 w związku z art. 65 § 1 i 2 oraz art. 556 § 1 k.c. przez ich błędne zastosowanie; art. 6 w związku z art. 556 § 1 k.c. przez błędne zastosowanie. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 229 i art. 230 w związku z art. 382 k.p.c.; art. 245 w związku z art. 278 § 1 i art. 382 k.p.c.; art. 278 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.;

wszystkie te przepisy w związku z art. 391 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o nieprzyjmowanie skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana Spółka powołała się na dwie przesłanki wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i sformułowała trzy zagadnienia prawne. Pierwsze dotyczy wątpliwości, czy biorąc pod uwagę reguły ustalania treści umów, wyłączenie rękojmi za wady fizyczne przedmiotu sprzedaży może nastąpić tylko w sposób wyraźny, czy także dorozumianie. Drugie zagadnienie, to pytanie, czy badając wadliwość sprzedanej rzeczy należy przyznawać pierwszeństwo kryterium funkcjonalnemu, czy też normatywno-technicznemu, skoro do niego strony się odwołały, określając za jego pomocą właściwości rzeczy. Trzecie zagadnienie, to pytanie o ocenę celu nabycia rzeczy i jej przeznaczenia z punktu widzenia wykorzystania jej przez finalnego odbiorcę, czyli osobę trzecią nabywającą rzecz w dalszej kolejności od kupującego.

Jak można dostrzec z samego sformułowania zadanych pytań, dotyczą one wyłącznie zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a nie odnoszą się w ogóle do wątpliwości interpretacyjnych wskazanych przepisów prawa, które miałyby wywoływać rozbieżności w orzecznictwie. Skarżący tych wątpliwości ani orzeczeń w ogóle nie przytacza, wskazując na pkt 2 w art. 398⁹ § 1 k.p.c. jakby na „wszelki wypadek”, że jak nie „chwyci” jedna przesłanka z tego przepisu, to może druga. Tak jednak nie jest, przesłanki te zachowują odrębność i mają samodzielne zastosowanie, które należy wykazać. Podobnie w skutkach, gdyż przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. w ogóle nie została wykazana, tak przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. została wykazana niewystarczająco.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz w doktrynie jest utrwalone i znane od wielu lat stanowisko co do kryteriów, jakie bierze się pod uwagę, uznając za możliwe przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Ma to być zagadnienie nowe, wymagające rozstrzygnięcia ze względu na rozwój prawa, a więc abstrakcyjnie przedstawione, ale jednocześnie mające poprzez to rozstrzygnięcie pomóc w rozpoznaniu sprawy, czyli ze sprawą w ustalonym stanie faktycznym bezpośrednio związane (por. wśród najnowszych postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, nie publ.; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, nie publ.; z dnia 18 marca 2012 r., II CSK 180/12, nie publ.; z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, IV CSK 53/13, nie publ.; z dnia 11 lutego 2015 r., V CSK 413/14, nie publ.).

Odnosząc się po kolei do przedstawionych zagadnień prawnych należy stwierdzić, że w pierwszym z nich skarżący wskazuje na kwestię ewentualnej możliwości wyłączenia odpowiedzialności w sposób dorozumiany. Takie twierdzenie wynika z fragmentu uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji, w którym podnosi się (s. 7-8), że wyłączenie rękojmi musi być wyraźne a nie dorozumiane, ale nieco wcześniej w tym samym uzasadnieniu (s. 7) jest jednoznaczne ustalenie o nie dowiedzeniu przez pozwanego, aby strony wyłączyły w umowie odpowiedzialność z tytułu rękojmi. Wyróżniony przez pozwanego problem prawny nie występuje zatem w niniejszej sprawie, gdyż nie można go stawiając abstrahować od wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), według których strona pozwana nie wykazała wyłączenia odpowiedzialności z tytułu rękojmi, ani wyraźnie, ani dorozumianie.

Drugie zagadnienie dotyczy kryteriów wadliwości rzeczy sprzedanej, ale i ono pomija istotę ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego. Z nich zaś wynika, że zawarty w ofercie opis dotyczył blachy ocynkowanej (bez uszczegółowienia ewentualnych niewłaściwości w ocynkowaniu). Z opinii biegłych wynika z kolei, że wadliwość kupionej rzeczy nie ma źródła w wadach blachy, lecz w niewłaściwej powłoce cynkowej, tak więc certyfikaty odnoszące się do samej blachy nie mają żadnego znaczenia. Ponadto, biegły wskazał, że powłoka cynkowa nie odpowiada żadnym normom (s. 8 uzasadnienia) i jest pozbawiona wszelkich cech użytkowych,

mając jedynie wartość złomu. W konsekwencji problem rozróżnienia kryteriów oceny wad rzeczy nie ma znaczenia, skoro w oparciu o opinie biegłych Sąd przyjął, że blacha nie odpowiada opisowi ofertowemu, nie spełnia cech wymaganych w certyfikatach (kryterium normatywno-techniczne) i nie spełnia wymagań funkcjonalnych (ma wartość złomu).

Trzecie zagadnienie dotyczy kwestii przeniesienia odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu rękojmi na dalszych sprzedawców. Chodzi o to, że zdaniem skarżącego wadliwość rzeczy ujawniająca się przy dalszej sprzedaży nie może wpływać na ocenę wadliwości sprzedanej blachy w relacjach stron tego sporu. Jednakże Sąd trafnie dokonywał oceny wadliwości rzeczy w stosunku do stron umowy sprzedaży, a nie opierał się na sugerowanej przez skarżącego konstrukcji, zakładającej przypisanie wadliwości rzeczy wobec wad ujawniających się dopiero w relacjach między nabywcą rzeczy (powodem) a dalszymi nabywcami.

Przytoczona argumentacja jednoznacznie wskazuje na chybione formułowanie przedstawionych zagadnień prawnych i na niespełnienie tych wymagań uzasadnienia, które niesie sobą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a na co wskazuje także trafnie w swoim uzasadnieniu strona powodowa odpowiadając na skargę kasacyjną.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.